



EGY FELVIDÉKI MAGYAR GIMNÁZIUM DIÁKÖNKORMÁNYZATÁNAK BEMUTATÁSA

DRÉGELYVÁRI ANNA

Az iskolán kívüli diákélet egyik legfontosabb mozgatója és színtere lehet az iskolai diákönkormányzat. (...) Sajnos a tanulókra hatalmas nyomás nehezedik, a tanórák terhelései, különórák, illetve 11–12. évfolyamon már a továbbtanulás folyamata. Ezért inkább a 9. és 10. évfolyamon mozgósítható a diákság. (...)

Ha van egy-egy kezdeményező tanuló, aki maga mögé tudja gyűjteni a társait, akkor nagyon jól működhet a diákok szerveződése. – Ennek egy szép példája egy felvidéki gimnázium diákönkormányzata.

Az iskolán kívüli diákélet egyik legfontosabb mozgatója és színtere lehet az iskolai diákönkormányzat. Ezzel a témával egy szemináriumi kiselőadás keretében kezdtem el foglalkozni. Több iskolában jártam anyagot gyűjteni, valamint segítségemre volt egy kedves barátom, aki egy felvidéki magyar tanítási nyelvű egyházi gimnázium diákönkormányzatának elnöki posztját látta el több éven keresztül. Fiatal iskoláról lévén szó, tapasztalataim, élményeim keresztül betekintést nyerhettem egy diákönkormányzat kialakulásába, formálódásába.

Több tanárral és diákkal beszélgettem arról, hogyan vélekednek a tanulók érdekvédelmi szervezetének tevékenységéről, hatékonyságáról. Sajnos, szinte kivétel nélkül borúlátóan ítélik meg a tanárok a diákönkormányzatok mai működését és a diákok szerepét. Általános jelenség, hogy nehezen mozgósíthatók a tanulók, alig vannak saját

megmozdulások, programok. A tanulóokra hatalmas nyomás nehezedik, a tanórák terhelései, különórák, illetve 11–12. évfolyamon már a továbbtanulás folyamata. Ezért inkább a 9. és 10. évfolyamon mozgósítható a diákság. – Ha visszagondolok a gimnáziumi éveimre, tulajdonképpen ugyanezt tudom elmondani. Úgy érzékelttem, illetve érzékelem most is, hogy a felgyorsult világunkban a fogyasztói társadalom egyre fiatalabb korban „szippantja” magába az embereket. Mintha azt látnám a kortársaimon, hogy – ahogyan azt a liberális szemléletmód is diktálja – ők is egyre inkább egyfajta „szolgáltató” egységnek tekintik az iskolát. A tanárok a lehető legjobban tanítsák meg a tananyagot, de ahogy kilépnek a kapun, megszűnnek az iskola polgárai lenni. Az iskola alapvető feladata a nevelés, a lelki nevelés is, de az újabb és újabb divatok diktálta társadalomban ezt egyre kevesebben igénylik. A diákokban mindezek





és még sok más tényező miatt sajnos egyre kevesebb igény mutatkozik önszerveződésre, saját programok szervezésére. Egy kortársam véleménye szerint pedig lennének javaslatok, de a tanárok legtöbbször nem veszik ezeket figyelembe.

Rengeteg egyéb tényező közrejátszhat még. Nagyon fontos például az igazgató és a diákönkormányzatot segítő tanár szerepe. Aztán az iskola szellemisége, hagyományai. Rendkívül szerteágazó folyamatról van tehát szó, mélyebb elemzésekbe és kijelentésekbe nem is bocsátkoznék, ez külön vizsgálatok tárgyát képezhetné. Hiszen a helyzet iskolánként változó, nem lehet általánosan negatívnak megítélni a diákságot és a diákönkormányzatok szerepét. A beszélgetések során a pedagógusok is kiemelték, hogy ha van egy-egy kezdeményező tanuló, aki maga mögé tudja gyűjteni a társait, akkor nagyon jól működhet a diákok szerveződése. – Ennek egy szép példája a fent említett gimnázium diákönkormányzata, ennek a diákszervezetnek a kialakulását és a tevékenységét szeretném most röviden bemutatni.

Az iskola 2001 szeptemberében kezdte meg működését. Az indulás után egy évvel összeült néhány diák (egy baráti társaság), akik elhatározták magukat a cselekvésre. Fokozatosan alakult ki a szervezeti felépítés, a szabályok lefektetése, a tényleges feladatkör. Egy másik középiskola szabályzatát tanulmányozva és mintául véve alkották meg a saját szabályzatukat, az iskola egyéni

igényeire szabva. Ennek az elfogadása mind a vezetőség, mind a diákok szintjén gyorsan ment. Ahhoz kellett több idő, hogy kialakuljon, mit bízhat a vezetőség a diákságra és a vezető testületükre, tehát meddig terjedhet a tevékenységi körük.

A volt elnök három pont köré csoportosította a diákönkormányzat feladatait: az első az *érdekvédelem*. Alighanem teljes sikerként könyvelhető el, hogy a gimnáziumban töltött négy éve alatt ezt a jogot nem kellett gyakorolni, nem történt olyan eset, ahol a diákönkormányzatnak kellett volna felemelnie a szavát egy tanuló ügyében. A mai világban ez rendkívül figyelemreméltó dolog. A második *a diákok részéről jött javaslatok megtárgyalása, kidolgozása, majd beterjesztése a vezetőség felé*. A harmadik feladat a *rendezvényszervezés* – ez a lehető legteljesebben és legnagyobb sikerrel működött. Emlékezetes diákbálok, avatók, farsangok és sok más rendezvény bizonyítja a hatékony és – ami a legfontosabb – nem egyszer teljes mértékben önálló szervezést.

Külön kiemelném a kapcsolattartást az anyaországi és más határon túli testvériskolákkal. Évente Kárpát-medencei iskolatalálkozót szerveznek más-más helyszínen. 2004-ben Révkomárom adott otthont a találkozóznak. A diákönkormányzat önálló kezdeményezése volt a besztercebányai szlovák gimnázium diákönkormányzatával való együttműködés. Először a besztercebányai küldöttség járt a gimnáziumban 2004 telén, majd 2005 áprilisában a révkomáromi diákönkormányzat



küldöttsége ment „terepszemlére”. Ekkor egyfajta kölcsönös „együttműködési szándéknyilatkozatot” írtak alá a felek.

A diákönkormányzat tevékenységében meghatározó szerepe van az *iskolaigazgatónak*. A diákönkormányzat volt vezetője ezt említette az egyetlen „problémának”, mivel ő máshogy képzelte el a DÖK működését. Majd két évvel később igazgatóváltás történt a gimnáziumban, ami nagyon sokat segített a szervezet még hatékonyabb működésében. Az elnök ezután legalább hetente egyszer tanácskozott az igazgatóval.

Nem sokkal később alapvető változás következett be a diákönkormányzat életében: az elnök javaslata volt, hogy a DÖK *polgári társulásként, nonprofit szervezetként* működjön tovább. Ez meg is történt: Diáktanács néven civil szervezetként működtek a továbbiakban. Fél évig tartott, amíg kialakult az új rendszer a szigorú törvényi szabályozások mellett. Sokkal bonyolultabbá és hivatalosabbá vált ezzel minden, azért

is, mert egy felvidéki iskoláról van szó, így a hivatalos dokumentumokat szlovákul is vezetni kellett, a szlovák törvényi szabályozásoknak megfelelően. Emiatt az elnök és a pénztáros csak 18. évét betöltött tanuló lehetett, a szervezet létszámát tizenhárom főről ötre csökkentették, ám ezzel nem csorbult a diákok beleszólása a közös ügyekbe. Az új szervezeti formával megvalósult a lehetőség a pályázásra, többet sikerrel véghez is vittek. Így megnőtt az anyagi keret, több mindent meg lehetett valósítani.

Úgy gondolom, ez a kezdeményezés hatalmas jelentőségű és egyedülálló. A szlovákiai iskolákat tekintve biztosan, de Magyarországon sem hallani ilyen vállalkozásról. Példaértékű lehet a legtöbb gimnázium számára az ilyen indítványozás. Személy szerint azért tartom kiemelkedőnek, mert egy határon túli gimnáziumról van szó, és tudjuk, hogy honfitársainknak sajnos egyre több nehézséggel kell szembenéznük az élet minden területén, így az oktatásban is.